

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina: Četrletno Din 6.—, polletno Din 12.—,
celoletno Din 24.—.

Letina v Sloveniji

Narava nam je bila letos mila. Po več slabih letih bodo naši poljski pridelki zopet obilni, tako da bodo mogli mnogi kmetje precej odprodati, manjši kmetje pa bodo vsaj lahko izhajali za domačo potrebo. Tudi krme za živino ne bo manjkalo, dasiravno je bilo v nekaterih krajih zaradi lanske suše seno še slabo.

Vsi poljski pridelki gredo že precej v denar razen krompirja, ki je v ceni zelo padel, ker je malo kupcev. Krompirja je letos v državi sploh toliko, da bi se mogle izvoziti velike količine. Žal, pa je ravno Italija, ki bi mogla biti glavna odjemalka našega krompirja, uvoz našega krompirja zabranila, češ, da se z njim prenašajo kužne bolezni, ki so baje razširjene v naši državi. Naša vlada je izvozno carino na krompir odpravila in sedaj je njena dolžnost, da skuša doseči tudi ukinjenje zabrane izvoza krompirja v Italijo.

Vinska letina pa bo letos v Sloveniji posebno glede kakovosti vin slaba in bodo zato vinorodni kraji kljub dobri letini poljskih pridelkov v neugodnem gospodarskem položaju. Dobro bo le za one, ki imajo še stare vinske zaloge, ker bodo te lahko prodali in vrhu tega še po dobrih cenah.

Vinogradnikov položaj se torej letos ne bo zboljšal, dočim si bodo ostali kmetje, ki so se bili že marsikje pričeli zadolževati, vendarle zopet opomogli, v kolikor ne bodo povišani davki pregloboko segali v žepe. Klerikalni blagoslov 18. marca bo letos pomagal kaliti veselje kmeta nad dobro letino, ker so klerikalci sokrivi povišanja davkov, katerih povišanje je brez dvoma preveliko. V vinorodnih krajih in v krajih, prizadetih od vremenskih nezd, bodo povišani davki veliko breme za ljudstvo, ako ne bo podpore s strani države.

Najboljše leto med vsemi pa so imeli letos savinjski hmeljarji, ki so imeli dobro hmeljsko letino in vrhu tega še drago prodajajo hmelj, katerega je po svetu letos tako malo, da daleko ne bo zadostoval za potrebe pivovarn vsega sveta. Dobro hmeljsko leto je bilo Savinjanom potrebno, ker so lani hmelj prodajali pod ceno in si bodo zato letos za lansko izgubo pošteno opomogli.

Politični pregled

V narodni skupščini ne pride do razjasnitve položaja. Turki in Nemci so zelo nezanesljivi zavezniki radikalne vlade in celo nekateri radikalni poslanci niso zadovoljni z vlado. Nahajamo se

pred novo vladno krizo,

ki je tokrat ne bo tako lahko rešiti, kakor bi se to zgodilo takoj po volitvah, ko so bili demokrati pripravljeni stopiti skupno z radikali v vlado. Koncesije, ki jih mora dajati radikalna vlada Turkom in Nemcem za njihovo podporo, obsojajo mnogi radikali, ki sedaj odkrito priznavajo, da je bila usodna pogrška, ker se je razbila radikalno-demokratska koalicija.

Takrat, ko so radikali zavrnilo demokratske pogoje za vstop v vlado, so to storili samo zato, ker so jim naši klerikalci obljubili, da bodo skrivaj podpirali samoradikalno vlado. Tako je pričel

radikalni režim nasilja s klerikalno pomočjo

in so torej klerikalci sokrivi kuluka, novih davkov, novih taks, odpuščanja našega uradništva in oficirjev ter drugega zla, ki je prišlo z radikali nad našo državo. Seveda, naši klerikalci se tudi nočejo sedaj dalje potegovati za radikale, ker se bojijo svojih volilcev, ki pa kljub temu spoznavajo nespretnost politike klerikalnih poslancev. In tako ostajajo radikali vedno bolj zapuščeni in vsa opozicija

se danes zbira okrog demokratov;

celo klerikalci bi radi skupaj z demokrati vodili opozicijo. Ampak demokrati, ki klerikalce poznajo, nimajo volje iti z njimi v zvezi proti radikalni vladi. Demokrati nikdar ne bodo podpirali klerikalcev, ki niso nič boljši od radikalcev in se razlikujejo od njih samo po tem, da so radikali Srbi in pravoslavne vere, klerikalci pa Slovenci in katoliške vere. V demokratski stranki so pa Slovenci, Hrvati in Srbi v lepi bratski slogi in njim se bo že posrečilo tudi brez klerikalcev zrušiti radikalno vlado, posebno odkar tudi mnogi radikalni poslanci uvidevajo, da so njihovi voditelji strahovito pokvarjeni ljudje. Ko bi se le tudi slovenski volilci začeli puntati proti svojim klerikalnim voditeljem, ki jih tako neusmiljeno vodijo v pogubo.

Notranja politika pri nas je torej zelo slaba in se bo zboljšala le takrat, kadar pridejo pošteni ljudje na upravo države, ki bodo skrbeli za ljudsko dobrobit. Našim ljudem priporočamo, ako hočejo, da se razmere zboljšajo, da pri prihodnjih volitvah soglasno glasujejo za demokrate, ker samo demokrati bodo rešili ljudstvo in državo od nesreče, v katero so jo dovedli radikali, klerikalci in drugi.

Tudi v zunanji politiki so zakrivili radikali pogrške, ker so se

v reškem vprašanju upognili pred Lahi

ter mirno dovolili, da so Italijani uradno zasedli Reko, čeprav je ta po veljavni pogodbi svobodna država! Tudi zaradi tega je tak oster odpor proti voditeljem radikalne stranke v krogu njihovih lastnih poslancev, češ, da so bili radikalni ministri skrajno lahkomišeln, ker so verjeli Italijanom na besedo.

V naši bližnji soseščini na Bolgarskem vlada zopet nered.

Bolgarski kmetje so se uprli

proti nasilni vladi. Seveda, bolgarska vlada je v težki zadregi, ker ji mirovna pogodba zabranjuje imeti večjo armado; zato se vojskuje s kmeti samo z malimi krdeli, ki pa tudi niso zanesljivi, ker bolgarski vojak dobro ve, da ga hočejo sedanjí voditelji, ki so strmoglavili prejšnjo vlado, voditi prej ali slej v boj proti nam. Tega pa bolgarsko ljudstvo noče. Bilo bi v korist dobri stvari, ako bi se bolgarskim upornikom posrečilo vreči sedanjo vlado, ki je prijateljica Nemcev, Italijanov in vseh naših sovražnikov.

Drugi balkanski spor, ki je nastal

med Italijo in Grčijo,

je pa za silo poravnal, ker zveza narodov ni dovolila Italiji, da bi nastopila z vojno proti mali Grčiji in je morala zapustiti grški otok Krf, ki ga je protipravno zasedla. Tudi Reko je Italija zapustila protipravno, ali naša vlada je bila tako strahopetna, da je zlezla takoj pod klop in je mirno dovolila, da se Italija udomači na Reki. Za vsa nasilstva, ki jih počenja Italija, bo ob svojem času že prišel dan plačila, kakor je prišel za Nemčijo in bivšo Avstro-Ogrsko.

Pristopite vsi k Jugoslovanski Matici!

Dopisi

ŠMARJE PRI LJUBLJANI. Po dolgem obotavljanju in po brezuspešnih prošnjah, da bi ostal tu, nas je 21. t. m. zapustil naš kaplan g. Janko Sedej. Zanimivo je pri tem, da je imenovani gospod obhajal dvakrat svojo odhodnico, in sicer vsakokrat do ranega jutra. Pri prvi odhodnici dne 19. t. m. so se zjutraj stepli in menda ravno radi tega je obhajal še drugo odhodnico. Obe odhodnici sta se vršili pri gostilničarju g. Smoletu, kamor je tudi drugače redno zahajal. Zlobni jeziki trdijo, da radi zalih gostilničarjevih hčerk. Zakaj je prišlo do pretepa, mi ni znano in se mi zdi čudno, ker so bili zbrani samo najboljši klerikalni možje, med temi naš župan in podžupan, grosupeljski župan in še več drugih. Govori se, da se je močno popivalo vso noč in da so se naši velmožje v preveliki sladki ginjenosti končno stepli. Nič hudega, če se včasih takole preko polnoči potegne, toda katoliški duhovnik tega vendar ne sme. Razumljivo je, da se potem tukajšnji občani z opravičeno nejevoljo zgledujejo nad njim, ker se s takim početjem gotovo ne jača ugled svete vere. Pri g. Sedeju pa to ni nič tako novega, tudi letos na velesejmu je počenjal isto. Na dan njegovega odhoda smo ga čakali na postaji Šmarje, da se poslovimo od njega. Ker nam je pa ušel v Škofljici na vlak, se tem potom poslavljamo od njega in mu kličemo: «Do nevidenja!» — Opazovalec.

GORENJI LOGATEC. Prošli ponedeljek se je poročil v domači župni cerkvi starosta tukajšnjega Sokola br. Miroslav Puppis, trgovec in posestnik v Gornjem Logatcu, z vrlo Sokolico Ivanko Marinkovo iz ugledne narodne in napredne rodbine «Markove» iz Kalc. Mladi zakonski par pač nima nobenega nasprotnika, ki bi jima želel kaj slabega. Vsa vas je tekmovala, kako bi jima pri tej priliki izkazala svoje simpatije. Na predvečer svadbe je pevski zbor Sokola napravil podoknico nevesti, domači tamburaški zbor pa nevesti in ženinu. Ko sta novoporočenca po poroki izstopila iz slavnostno razsvetljene cerkve, sta videla pred seboj špalir članstva in dece.

Za članstvo jima je čestitala s. Punčuhova, za deco pa Makuceva. Ob prehodu čez most proti domači hiši je novoporočenca presenčila električna «šranga», ob kateri je stala deputacija gasilnega društva, ki je svojemu načelniku čestitala in mu želela vso srečo v novem stanu. Bil je to res dogodek za Gornji Logatec. Bilo srečno!

RADOVLJICA. Težko smo pričakovali gledaliških predstav v Sokolskem domu, ki so znane po vsem Gorenjskem in še tudi drugje. Sedaj pa nam naznanjajo lepaki, da se prične letošnja sezija v nedeljo 30. t. m. ob osmih zvečer. Igrali bodo «Laterno», češko igro, ki nam kaže v pravljicni luči češki narod, njegovo silo in zavest ter one, ki so ga imeli pod Avstrijo podjarmljenega. Odkrito se že veselimo te prireditve, ki bo gotovo dobro uspela in zbudila iz spanja marsikaterega rodoljuba, ki še ne razume novih časov. Pri predstavi sodeluje tudi sokolski salonski orkester, ki je menda reformiran in pomnožen. Cene so iste kakor prejšnjo sezijo, edina stvar pri nas, ki se ni podražila.

HRUŠICA NA GORENJSKEM. (Nesreča radi neprevidnosti.) Tukaj je posestnik p. d. Korenc na nekem prehodu izkopal jamo za vodovod. Zvečer pa iz lahkomišelnosti jame ni zavaroval. Ponoči je prišel mimo železničar Drušnik, ki v temi jame ni opazil ter je padel v dva metra globoko jamo, pri čemer je dobil na glavi težke poškodbe. Nepozornemu posestniku bo nesreča povzročila bržkone občutne stroške.

JESENICE. Pišejo nam: «Glas Svobode» poroča, da so bili delavci, ki so bili te dni pri glavni razpravi oproščeni, aretirani na denunciacijo gospe Regitnik, ki je mati enega izmed aretiranih. Ta očitek se mora odločno zavrniti. Dotični dopisnik bi se pač moral prej natančno poučiti o pravem stanju cele zadeve in ne verjeti samo govoricam, ki so nastale iz sovraštva proti Regitnikovi.

ŽUŽEMBERK. Rojstvo prestolonaslednika, ki se je praznovalo povsod slovesno, je našlo pri nas le malo odziva. Razen državnih uradov, šole in napredne Posojilnice ni

nihče razobesil zastave. Čudno se nam zdi, kje so iztaknili Žužemberčani o priliki blagoslavljanja zvonov toliko zastav, da so na nekaterih hišah visele celo po dve. Pri nas bi potrebovali Orjuno.

ŽUŽEMBERK. Prošlo nedeljo smo imeli pri nas blagoslavljanje zvonov. Seveda so tekmovali tržani, kdo bo lepše okrasil svojo hišo in postavil višji mlaj. Posebno se je odlikoval trški predstojnik, ki je v potu svojega obraza nadzoroval okrašenje. Nalašč za to priliko je nabavil za trško poslopje, v katerem se nahaja sodnija, novo zastavo, ki jo je pa potem razobesil na svoji tobačni podzalogi. Noben klerikalec ni tako vneto deloval, da bi klerikalna slavnost kar najlepše uspela kakor naš načelnik samostojnih. Gostilničarju Smoletu se je tako mudilo pri razobešanju zastave, da jo je — najbrž «pomotoma» — nataknil na črno-rumen drog. Znanega Janeza Vehovca je šušteršičev «Ljudski tednik» tako temeljito izpreobrnil v Jugoslovana, da se mu je zdela slovenska zastava, ki jo je bil razobesil, preveč «separatistična» in jo je zamenjal s «centralistično» državno. Vneti častilki rimskega papeža sta Vehovčeva in Belčeva mamica. Prva je razobesila celo dve belo-rumeni zastavi, Belčeva mamica je pa baje s svojo imela ponoči smolo in jo je zjutraj zamenjala z novo. V nedeljo se je zbralo na trgu, kjer je bila sv. maša pod milim nebom, precej ovčic, ki jih je pa, kakor je bilo videti, prignala bolj radovednost kakor pa pobožnost. Sicer pa je bilo precej zanimivosti. Nastopila je orlovska godba, to pot v civilu, da bi stvar izgledala bolj nestrankarska, lahko bi si pa svoj nastop prihranila, ker jim je večkrat skoro zmanjkalo sape. Med pevci si opazil člane in članice naprednih društev, ki so pomagali klerikalcem vleči voz iz blata. Po pridigi je bil običajni «ofer», kateremu je sledil sprevod, ki ga je otvoril na konju nađebudni «Fizolnarjev Slave». Najbolj se je pa postavil birt «Jurček» v narodni noši na konju. Kmečki možje in žene so se izpraševali, zakaj se je oblekel v «maškaro». Kako znajo klerikalci vsako stvar izrabiti v svoje strankarske namene, vidimo lahko iz napisa

Mara Morevna

Ruska narodna povest.

(Koniec.)

Nažene kobilice na polje, a komaj so zunaj, že vzdignejo repove in se razbeže po gostih šumah.

Zopet sede carjevič na kamen, joka, joka in zaspi. Solnce je zašlo že za šumo, kar prileti levinja:

«Vstani, carjevič Ivan, vse kobilice so zbrane.»

Carjevič Ivan vstane in gre domov. Baba čarovnica buči še huje od včeraj in vpije nad svojimi kobilicami:

«Zakaj ste se vrnile domov?»

«Kako bi se ne vrnile? S celega sveta so navalile na nas ljute zveri, in malo je manjkalo, da nas niso raztrgale.»

«A jutri pojdite v sinje morje!»

In zopet prespi carjevič Ivan vso noč, a zjutraj ga pošlje baba čarovnica s kobilicami na pašo:

«Ako jih ne obvaruješ vseh, pojde tvoja bujna glavica na kolec.»

Napodi kobilice na polje, ki pa takoj vzdignejo repove, izginejo izpred oči in

se skrijejo v sinje morje. Do ušes so v vodi. Ko to vidi carjevič Ivan, sede na kamen, zajoka in zaspi. Solnce je sedlo že za šumo, pa prileti čebela in govori:

«Vstani, carjevič! Vse kobilice so zbrane, ali ko se vrneš domov, ne hodi čarovnici pred oči, temveč pojdi v konjušnico in se skrij za jasli. Tam je gobav žrebec, ki se po gnoju valja; ukradi ga in zbeži ponoči v šumo!»

Carjevič Ivan vstane, se skrije v konjušnico in leže za jasli. Baba čarovnica pa buči in kriči na svoje kobile:

«Zakaj ste se vrnile?»

«Kako bi se ne vrnile! Priletelo je sila čebel s celega sveta, in začele so nas pikati od vseh strani do krvi.»

Baba čarovnica zaspi, o polnoči pa ukrade carjevič Ivan gobavega konja, ga osedla, zajezdi in poleti k ognjeni reki. Prijezdi do reke, mahne trikrat z robcem na desno — in naenkrat se od nekod popne preko reke visok, diven most. Carjevič gre na konju čez most in mahne na levo samo dvakrat — most čez reko postane popolnoma tenak.

Zjutraj se zbudi baba čarovnica — gobavega žrebca ni nikjer. Udari jo za njim,

skokom skače v železnem možnarju, s tolkačem goni, z omelom briše sled. Prileti do ognjene reke, pogleda in pomisli:

«Kakšen krasen most!» Zleti čez most, a komaj pride do srede, se most prelomi, in baba štrbunkne v reko, kjer jo dohiti ljuta smrt.

Carjevič Ivan napase žrebca na zelenih livadah, in mahoma se spremeni v krasnega konja. Gre carjevič na konju k Mari Morevni, in komaj ga ta zagleda, prileti ven pa njemu okoli vratu:

«Kako te je Gospod Bog vzbudil?»

«Tako in tako,» pravi on in ji vse pove.

«Pojdi z menoj!»

«Ali jaz se bojim, carjevič Ivan; ako naju Koščej dohiti, te zopet razseka.»

«Ne, ne dohiti naju! Zdaj imam izvrstnega viteškega konja, ki leti ko ptica.»

Sedeta na konja in gresta na pot.

Nesmrti Koščej se vrača domov, kar se konj spodtakne pod njim.

«Kaj ti je, lačno kljuse, da se spodtikaš? Ali slutiš kako nesrečo?»

«Carjevič Ivan je prijezdil in odvedel Maro Morevno.»

«Ali bi jih mogel dohiteti?»

na velikem zvonu, ki pravi, da ga je kupila farovška Hranilnica in posojilnica — faranom za zvestobo (pri volitvah seveda), kar pa je debela laž, ker je splošno znano, da stoji ista na jako slabih nogah. V odgovor na napade «Domoljuba» na napredne prireditve naj omenimo še lep zaključek te slavnosti, ki se je končavala po gostilnah s pijančevanjem in poboji. Celo mirni pasanti niso bili varni pred napadi zahrbtnih klerikalnih junakov s poleni. Klerikalci si lahko vzamejo napredne prireditve za zgled. Na svidenje!

ZDOLE PRI BREŽICAH. Dne 1. julija t. l. je bila ukradena g. Martinu Pajdašu iz njegove pisalne mize zlata ura s srebrno verižico. Tatič je bil komaj 12letni Jožef Bertole, ki je zlato uro prodal za 45 K, dočim je srebrno verižico lastnik dobil že nazaj. Vjel se je tatič pri drugi tatvini, ki jo je izvršil istotako pri g. Pajdašu dne 6. t. m. ter ukradel več stvari. Zadevo ima v rokah brežiško sodišče.

LAŠKO. Včasih grem iz Laškega proti št. Rupertu in se tam s tem ali onim pogovorim o vsakdanjih zadevah in tudi o politiki. Iz teh pogovorov se mi zdi, da se v št. Rupertu ljudem oči vedno bolj odpirajo. Naša stranka pridobiva tam vedno več pristašev. Pri nas pa so ljudje še zelo zaslepljeni, pa se bodo tudi pri nas spametovali, ker je politika klerikalne stranke tako nespretna, da bo moral to videti končno zadnji klerikalni kulukar. Og. dekanu in kaplanu je takšna duševna zaostalost klerikalnih kulukarjev všeč. Zato tudi hvalita vse vprek, posebno pa klerikalna dekleta. No, z dekleti je pa taka, da je ravno klerikalne devičarice včasih tudi zvečer čobiti kje s ianti bolj na samem.

SV. LENART NAD LAŠKIM. Spravljanje zvonov v stolp se pri nas ni vršilo v tako slovesnem razpoloženju, kakor se je nameravalo. Med mašo so potegnili večji zvon do lin, pa se je prišel kregat trboveljski župnik g. Časl, ki je najbolj oštel ključarja. Po maši je pelo par klerikalnih pristašev, ki pa so dajali take glasove od sebe, da je res sramota. Sredi pesmi so morali končati. Potem je zaigrala godba in so pričeli vleči zvo-

no. Tisti, ki je na zvonu stal, je zliil v sebe nekaj kozarcev vina in zaklical: «Živio, vse v luft!» Tercijalke so bile vse ginjene in je ena rekla drugi: «Joh, kak' je luštn', ne bo v nebesih tako!» Jaz sem se iz takega nesmiselnega čenčanja norčeval, pa je bila takoj tercijalka vsa v ognju: «Glejte nejevernika, kako govori!» H koncu še omenjam, da so naši zvonovi prav majhni in prav nič primerni za našo faro. — Gledalec.

ORMOŽ. (Za pouk in kratek čas.) Drago Farizej in France Štajercijanec sta pretakala vino. Treba je bilo dvigniti sod. Pa ga nista zmogla, ker je Drago precej široke mere in je začel klicati svojo Nežiko na pomoč. Pa pravi France: «Kaj jo neki kličeš, ko mi nikoli ne da miru in me draži. Kako šele tebe mora dražiti!» se smeje France, ki se z Dragom rad šali. Drageca France večkrat rad šaljivo podregne zastran tega in onega pa Dragec mu nič ne zameri in vse lepo «pošlukne». Mi pa obema svetujemo, da naj prihodnjič ne govorita tako glasno, četudi v šali, kajti iz kleti se vse čuje na cesto. Zato smo tudi mi izvedeli marsikaj, pa si za drugič prihranimo.

Kmetijski glasnik

GORENJSKA IN SIMODOLSKA ŽIVINA.

Danes ugibajo nekateri živinorejci, če ne bi kazalo, da bi se gorenjski živini primešalo nekoliko simodolske krvi. Baje se dasta ti dve pasmi dobro mešati (križati) in je tudi potomstvo po do sedaj znanih uspehih boljše mlečnosti.

To naziranje se je slišalo tudi že iz ust bolj merodajnih oseb.

Naše mnenje pa je, da storimo veliko bolje, če ostanemo pri naši gorenjski živini in če je ne mešamo s simodolsko pasmo. Bolje je, da vztrajamo pri naši domači čistokrvni živini in da skušamo njeno vrednost dvigniti s skrbnim odbiranjem in z dobro rejo kakor pa, da bi jo cepili s simodolsko pasmo. Prej pridemo do končnega cilja, ki se ima kazati v tem, da pridemo do živine, ki ima vsled svoje čistokrvnosti in drugih

dobrih lastnosti tudi svojo plemensko vrednost.

Naša domača gorenjska goved je izvrstno blago, ki se dá vsestransko še izboljšati in izpopolniti, samo iz sebe brez tuje primesi. Treba le, da bomo to goved bolj skrbno odrejali in krmili. Saj je žival za vse pristopna in hvaležna. Tudi v Švici so vzgojili svoje sloveče pasme iz domačega blaga brez prirešavanja tuje krvi. Tako se je godilo tudi na Holandskem, Danskem itd.

Ne rečem, da se dá z vcepljenjem simodolske krvi trenutno doseči lepše živali, ki so tu in tam morda tudi sicer kaj boljše za užitek, toda ti uspehi niso trajni in tudi ne tako zadovoljivi v raznih drugih pogledih, kakor bi se to na videz cenilo. Take živali se rade zopet izprevržejo, kar pomeni zgubo na času in denarju. Tako nas uče številne izkušnje, ki so se napravile po naših krajih z vpeljavanjem raznih tujih pasem.

Bolje je tedaj, da ostanemo pri naši domači gorenjski živini in da jo skušamo namesto s plemenjaki simodolske pasme raje izboljšati z dobro rejo, z dobrim krmljenjem in s skrbnim odbiranjem plemenskih živali.

Ogibajmo se dosedanjih napak pri naši reji in naša živina bo postala vse bolj sposobna za užitek in za pleme, kakor je sedaj!

TOMASOVA ŽLINDRA NA TRAVNIKIH.

Med umetnimi gnojili, ki so se pri nas močno priljubila, zavzema prvo mesto Tomasova žlindra. To gnojilo je danes najbolj znano, najbolj cenjeno in ga naši gospodarji najraje kupujejo. Izvrstno se je v zvezi s kalijevimi gnojili sponeslo na travnikih in deteljiščih. S svojo fosforovo kislino in apnom je povzročilo po naših travnikih prave čudeže. Kjer ni bilo videti prej nobene detelje, se je po takem gnojenju pojavila detelja, ki je rušo tako zgostila, da je bila košnja v vsakem oziru veliko boljša kakor pred gnojenjem. Pridelki so se povzdignili za dobro tretjino in več. Vse te krasne uspehe se je pripisovalo v prvi vrsti Tomasovi žlindri. Seveda so pripomogla k temu uspehu tudi kalijeva gno-

ZVONKO ERMENC:

Dvolična ljubezen

Na vasi vriska fantovska pesem, oglata kolesca na nebu taktirajo, luna poslušaj, večerna sapa spremlja melodijo.

Ob vrtni brajdi sloni dekle.

«Jure, ki poje «čez», kakor bi drobili ščinkavci, bo moj. Lojzika, obriši se zanj! Poročiš lahko svojega patrona, če te mara.»

Debela figa šine proti sosedovemu oknu z odločno kretnjo.

«Gotovo je Juretova misel, ki pripodi včasih njegov glas preko vrhov jablan in orehov, kakor da velja samo meni, da tolaži samo moje drobno srcece,» sanja Lojzika z odprtimi očmi na beli deviški postelji, zroč v zamišljeni vaški zvonik. «Stara Mreta najbrž laže. Kako naj verjamem, da škili Jure za Lukčevo Franico. Še včeraj zvečer mi je obljubil, da se prej podre zvonik farne cerkve, kakor da on pogleda za drugo in ji izroči polovico ključev svojega grunta.» Zvonik patrona stare Mrete pa je pozidan na skalo, katero je sto rogatih nosilo in zidalo za pokoro in kazen deset laških let, kakor pravi pravljica.»

«Čemu torej prazen strah,» sklne Lojzika svojo misel in zamiži, da se ne zbudi prej, preden ne prileze solnce izza Debelega vrha.

Brajda šepče staremu hrastu zaljubljeno «lahko noč», večerni piš sili za rokave Lukčeve Franice, a njej se še ne zdi čas, poiskati gorkega gnezda.

«Saj nisem mestna frajlica, da bi zmrznila o kresu. Nimam piratke v krvi, kakor Bonačeva Zina, ki zatrepeče, če mrzlo pihneš v njo,» jezika nad materjo, ki jo spravlja k počitku.

«Prehladi se pa vendar lahko, otročaj nemumni, čemu ji je treba presedeti pol noči na vrtu,» tarna mati, ne popolnoma brez skrbi, šepajoč v čumnato.

Luna se je naveličala poslušati, legla je v mehko posteljico volnenega oblaka. «Neumni zemeljski črvi,» zamomlja in že zasmrči, malo se brigajoča, da se je mati zemlja ogrnila s plaščem sive teme, sramujoča se zaspane hčerke.

«Zadnji «štikelc» pojejo. Če se mi ni zlagal, bo kmalu tu,» študira Franica.

Zadnji akord je zazvenel v spavajoči poletni zrak, zatonili so poslavljajoči se vriski za mračnim gozdom.

Zaškripala so vrtna vratca, Jure je vstopil. Zabliskala se je bela hodnična srajca med

«Bog ve! Zdaj ima carjevič Ivan viteškega koja, boljšega kakor sem jaz.»

«Ne, ne morem tega pretrpeti,» reče nesmrtni Koščeja, «jaz pojdem za njima.»

Čez dolgo, ali čez kratko — dohiti carjeviča Ivana, skoči na tla in že ga hoče posekati z ostro sabljo, ali ta trenutek udari carjevičev konj z vso silo Koščeja, mu razbije glavo, a carjevič ga dotolče z gorjačo. Potem naloži carjevič grmado drv, napravi ogenj, sežge nesmrtnega Koščeja na grmadi, a njegov pepel razsuje po vetru.

Nato zasede Mara Morevna Koščejevega konja, a carjevič Ivan svojega in odjezdita v goste najprej k gavranu, potem k orlu in nazadnje k sokolu. Kamor sta prišla, povsod so jih z veseljem sprejeli.

«Ah, carjevič Ivan, nismo več upali, da te še kdaj vidimo! No, nisi se zaman trudil, takšne krasotice kot je Mara Morevna, ne bi na vsem svetu našel.»

Pogostili so se in pozdravili in odjezdili vsak v svoje carstvo. Ivan in Mara sta prišla domov in veselo zaživela; množila sta imetje in pila sladko medico.

jila in pa dušik, kolikor ga je bilo v zemlji, kajti brez kalija in dušika bi sama fosforova kislina ne mogla tako ugodno učinkovati.

Tomasova žlindra ima spričo ugodnih uspehov svojo veliko vrednost tudi za bodočnost. Seveda je treba obenem skrbeti, da zemlja ne trpi pomanjkanja na dušiku in kaliju. Z gnojenjem je podpreti tudi trave, ki zavzemajo poglavitni del ruše in ki zahtevajo v prvi vrsti dosti dušika, da nam dajejo bogate košnje. Treba je tedaj, da gojimo s Tomasovo žlindro, obenem pa tudi s kalijevimi in dušičnatimi gnojili. Tako gnojenje naj bi se pri nas splošno razširilo, ker so naši travniki povsod opešani in izsesani, koder jih ne gnojimo s hlevskim gnojem in z drugimi domačimi gnojili, kakor so gnojnica in kompost.

S Tomasovo žlindro gnojimo sedaj jeseni. Kakor hitro prenehamo z jesensko pašo, pa pride čas gnojenja. Nekateri čakajo, da pade prvi sneg, da Tomasovo žlindro in kalijeva gnojila lažje bolj enakomerno raztrosijo in da jih snežnica bolj s seboj potegne v zemljo.

Važno je, da rabimo umetna gnojila v zadostnih množinah. Za en oral potrebujemo 200 do 300 kg Tomasove žlindre, 100 kg kalijeve soli in 100 kg apnovega dušika. Tomasovo žlindro in kalijevo sol je raztrositi pred zimo, apnov dušik pa v zgodnji spomladi, preden nam ruša ozeleni.

Tomasova žlindra izvrstno deluje tudi na barski in peščeni zemlji.

STARA DETELJIŠČA DAJMO PREORATI!

Starih deteljišč ne smemo trpeti, ker nam dajejo premalo užitka. Na teh prostorih se premalo pridelava!

Danes je treba gledati, da so pridelki po naših zemljiščih čim bogatejši. Zlasti mali posestnik mora skrbeti, da dobiva iz svojih zemljišč polnovredne pridelke, ne pa polovičarskih. Potruditi se mora, da to doseže s svojim trudom in delom.

Stara deteljišča pa dajejo le polovičarske košnje. Po njih raste redka detelja, le še v posameznih šopih. Trava pa tudi ni dosti

prida. Vmes se vgnezdi navadno le dosti različnega plevela, ki nima za košnje nobene prave vrednosti.

Detelja naj se zaradi tega kosi le toliko časa, dokler daje bogate košnje. Kakor hitro nam pa opeša, izgine in postane redka, potem je čas, da jo preorjemo in obrnemo zemljišča za kaj drugega. To velja za domačo deteljo kakor tudi za lucerno.

Pri nas je vse polno starih deteljišč, ki bi jih kazalo čimprej preorati, da pridemo do polnih pridelkov. Največ jih je po stari lucerni. Med staro lucerno raste povsod sam malovreden plevel, ki ne dà nobene prave košnje.

Misel, da bi se stara deteljišča izpremenila v travnike in pustila za košnjo, je pogrešna. Škoda za take prostore! Veliko bolje storimo, če travnik v ta namen sami napravimo in zasejemo z dobrimi travami. Težkoče nam dela v tem slučaju edino le pomanjkanje dobrega travnega semena, ki ga je sedaj sploh težko dobiti, posebno tistih vrst trav, ki jih za stalne travnike potrebujemo.

Preden nam nemška detelja opeša, skrbimo, da jo na drugem prostoru zopet na novo posejemo. Tako bomo imeli zmeraj lahko bogate košnje. Da nam večletna deteljišča nemške detelje prezgodaj ne opešajo, jih je treba dobro gnojiti in dobro oskrbovati. **Prezgodnjo pešanje je v mnogih slučajih pripisovati nezadostnemu gnojenju.** Če hočemo od deteljišč bogatih in številnih košenj, jim je treba tudi dobro gnojiti! Ostarela deteljišča naj se pa preorjejo in porabijo za druge sadeže.

Gospodarstvo

KMETIJSKI POUK PO DEŽELI.

Oddelek za kmetijstvo priredi naslednja predavanja:

v nedeljo 7. oktobra: **Velike Lese ob Krki**, o jesenski pripravi zemlje; **Rateče**, o ovčarstvu in mlekdarstvu; **Talčji vrh**, o vinarstvu; **Svečina**, o jesenski pripravi zemlje; **Špitalič** (okr. Konjice), o kletarstvu; **Benica** (Prekmurje), o kmetijstvu;

v nedeljo 14. oktobra: **Dole pri Litiji**, dopoldne, o kmetijstvu; **Polšnik nad Litijo**, popoldne, o izboljšavanju kmetijstva; **Ambros**, o kmetijstvu; **Cerklje** (okr. Krško), o kletarstvu; **Škocjan**, dopoldne, o vzreji molzne krave; **Šmarjeta**, popoldne, o vzreji molzne krave; **Draščiči**, o vinarstvu; **Stari trg** (okr. Logatec), o gnojenju; **Koprivna na Koroškem**, o živinoreji; **Fram**, o izboljšavanju kmetijstva; **Zibika**, o kletarstvu; **Sakatovci** (Prekmurje), o odbiru semena

SADNA RAZSTAVA V NOVEM MESTU.

Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva za Slovenijo v Novem mestu priredi v prostorih državne kmetijske šole na Grmu 29. in 30. t. m. ter 1. oktobra razstavo sadja. Vabijo se vsi sadni trgovci in drugi zaintereseni, da si razstavo ogledajo in se prepričajo, kje in kako sadje se na Dolenjskem goji in kje se more kupiti.

Razstava se otvori v soboto 29. t. m. ob pol 11. uri dopoldne in je združena s predavanji za praktične sadjarje, in sicer predavajo:

v nedeljo 30. t. m. ob 10. uri dopoldne strokovni suplent A. Lap: «Katere vrste sadja nam je na Dolenjskem gojiti»; ob 2. uri popoldne okrajni ekonom Franjo Kafol: «Kako izboljšamo naše sadjarstvo»;

v ponedeljek 1. oktobra ob 11. uri dopoldne ravnatelj B. Skalický: «Kako naj organiziramo sadno kupčijo».

Vsi zaintereseni se vabijo k obilni udeležbi.

SADNA RAZSTAVA V METLIKI.

Malo je bila znana do zadnjih časov naša Bela Krajina. Šele pred dobrimi desetimi leti jo je zvezala železnica z ostalim svetom, poprej pa je bila deželica sama za sebe in Gorjanci so bili oni zid, preko katerega je malo-kdo pogledal. Lepa je njena lega, lepa njena

zelenjem brajde, hip nato je bilo čuti mlaskanje poljubov.

«Čisto sem že mislila, da te ne bo,» je drhtela Franica v Juretovem naročju. «Čemu neki tako dolgo požete, saj vas nikdo ne posluša. Če bi bila jaz župan, bi popolnoma prepovedala takšno kaljenje nočnega miru,» je okorajžena prehajala v grožnjo.

«Le tiho bodi, cukerček, vem, da si nisi tiščala prstov v ušesa, da ne bi čula našega petja. Vaščani imajo pa tudi še dosti časa za spanje, če so božji. Nikoli se še ni nobeden pritožil, da mu kratimo nočni počitek,» se je branil Jure.

«Ti, ali imaš še res tisto mesečno Primoževo Lojziko. Saj mora biti mesečna. Če jo poslušáš, ti bo trobila o samih sanjarjih. Ta prekaša Bonačevo Zino!»

«O, ti nora čokoladica moja! Kdo ti je neki natvezel kaj takega? Za mene niso sanja-joče bledoličnice, takale kmečka pest, takšnele rdeče ustnice so mi desetkrat ljubše. Kdo je neki stegnil jezik o Lojziki?»

«Slepa Tina, ki pravi, da ničesar ne vidi, je rekla, da te je videla proti jutru kolovratiti od Primoževih,» je hitela Franica.

«Presneta babnica, še drugo oko ji je odveč,» se je hudoval Jure.

Jutro je zobalo zvezdo za zvezdo, ko je odkorakal Jure domov.

«Pa res verjameš tej stari avši mretasti?» je Jure šepetal drugo noč na lestvi pod Lojzikinim oknom.

«Kajne, da ni res? Meni kar v glavo noče, a vprašati sem te morala. Saj veš, kaj si mi obljubil o zvoniku in ključih!»

«Da, Lojzika, moja edina, samo tebe, nobene druge,» je stokal med poljubčki, stiskajoč Lojziko na prsi. «Tisti Mreti kruljavi pa zdrobim še drugo bergljo. Ta šent jezikavi!» je sklenil s krepkim poljubom.

Sanjarila sta z mesečno Lojziko prav do belega dne, da je obleдела širokolična starka na nebu, kažoča hčerki Lojziki velikanske rogove z dolgim jezičkom.

Vse poletje je «vandal» Jure vsak večer k Lukcu ali Primožu, povsod rentočil nad Tino ali Mreto, povsod obljubljal zvestobo do groba. Ptičici lahkoverni sta verjeli postavnemu Juretu, on pa je z zadovoljstvom obiral kračo in pogačo nedolžne ljubezni.

Proti božiču je umrl Juretov oče. Mati je silila Jureta, naj se oženi, grunt ne more biti

brez gospodinje, ona pa da ne bo več garala. Jure je začel izbirati nevesto.

Primoževo? Lukčevo?

A, kaj še!

Vprašal je pri Brezovšku v Zabrezju. Kar zavalil mu je stari tri vozove bale in denarja cel kup. Seveda se je z balo pripeljala tudi kozava Mina.

Jure se ni menil za to. Ljubezni se je navžil poleti, rabi pa pridno in bogato ženo. In to je bila Mina.

Zabliskalo je v Franičinih očeh, stisnilo se v nedrih Lojzike, ko so vrgli Jureta s prižnice. Razžaljena ljubezen je prisegla osveto. Ne bilo bi toliko strmenja, če bi jemal eno ali drugo, Primoževo ali Lukčevo. Ta hudobec zapeljivi pa je vodil za nos obe in se — obabil s tretjo.

Več mesecev nista govorili med sabo drugega kakor «dober dan» ali «lahko noč». Danes na poti iz cerkve pa sta se združila jezička v eno samo sovrašтво do Jureta in Mine.

«O, kozava šena,» je tarnala Franica.

«O, moja nesrečna ljubezen,» je ječala Lojzka v srcu...

Ni se podrl zvonik sv. Marjete na dan, ko je izročal Jure Manici ključje od shramb.

zgodovina in poznim rodovom bo v ponos, ker Gorjanci so bili oni trdi zid, kjer so se navadno razbili turški napadi. Kogar privede pot v to deželico, se divi njeni naravni krasoti in jo vzljubi, da se kmalu počuti domačega med prikupljivimi brežuljki, posejanimi z malimi cerkvicami in belimi zidanicami med plodnimi vinogradi. Kolpa in Vlahinja, od nekdanj tesno združeni z usodo dežele, namakata večji del polja, njiv in travnikov.

Dobra duša je Belokranjec, vesel in vedno dobre volje, pa vendar delaven in napredka željan. Vkljub vsemu temu mu pa do zadnjega časa ni mogla dajati domovina kruha in — v Ameriki, tamkaj v Vestfaliji so nam izginili — več ne doseže jih naše oko... Od zore do mraka se trudi Belokranjec za svoj obstoj, zanima se za napredek in razvoj poljedelstva, vinogradništva in živinoreje.

Lanska vinska razstava je dovolj jasno pokazala, da je naš vinorejec že lepo napredoval. Zato je sklenilo belokranjsko učiteljstvo prirediti v nedeljo 7. oktobra t. l. pod vzornim vodstvom g. nadučitelja K. Barleta sadno razstavo v Metliki. Zanimanje za razstavo je med prebivalstvom vsesplošno. Upamo, da bo dosegla svoj nameravani uspeh in pokazala v prvi vrsti domačinom njihov lastni pridelek, v drugi vrsti pa privabila dovolj kupcev, ki bodo mogli postati stalni odjemalci belokranjskega sadja.

Prirediteljem želimo najlepšega uspeha in kličemo: Ljudstvo vas bo poznalo in sodilo po vaših delih.

EVROPSKI ŽITNI TRG.

Letošnja žetev pšenice v Evropi in severni Afriki je po cenitvah za 3 in pol milijon ton večja nego lanska. Sploh so z žetvijo žit letos vse evropske države prilično zadovoljne.

V Nemčiji se je letos našlo za tretjino več nego lani in se bo zato le malo uvažalo. Zelo dobre žetve so bile nadalje v Franciji in Češkoslovaški. Francija tujega žita letos najbrž sploh ne bo potrebovala. Iz Bolgarske se obeta

letos mnogo večji izvoz nego lani. Zanimivo je letos posebno to, da bo Rusija zopet izvažala žito. Kakor poroča časopisje, bo Norveška večino žitnega uvoza krila v Rusiji. Mnogo žita za izvoz je letos v naši državi. Prošli teden so nakupili nekaj pšenice in moke v Vojvodini avstrijski in češkoslovaški trgovci, radi česar je cena nekoliko poskočila. Vendar se je prošli teden tržila po 347 in pol dinarja, moka pa po 555 do 560 dinarjev postavno vagon vtovorna postaja v Bački ali Banatu. Bosanski rešetani oves se je ponujal po 235 dinarjev na vtovorni postaji, slavonski oves pa je bil nekaj dražji. Malo zanimanja je bilo prošli teden za turščico, ki se je prodajala v Zagrebu po 395 Din.

TRŽNI PREGLED.

ŽIVINA: Na sobotnem sejmu v Zagrebu se je tržil kilogram žive teže (v dinarjih): bosanske buše prvovrstne 12 do 12 in pol, drugovrstne 9 do 10, tretjevrstne 8 do 9, teleta 22 do 22 in tri četrt, svinje semenske po 26 in pol do 27. Svinje mrtve teže pa so se tržile po 31 in pol, teleta mrtve teže pa po 25 in pol dinarja za kilogram.

KRMA se je prodajala na sobotnem zagrebškem sejmu: seno po 100 do 112 in pol, otava po 112 in pol do 125, detelja po 125 do 132 in pol dinarja za 100 kilogramov.

FIŽOL se je tržil prošli teden v Zagrebu po 295 dinarjev za 100 kilogramov.

= **Vrednost našega denarja.** Na zagrebški borzi se je dobilo dne 25. t. m.: en dolar za 84½—85½ dinarja, 100 avstr. kron za okrog 12 par, 100 češkoslovaških kron za okrog 262 dinarjev, 100 italijanskih lir za okrog 405 dinarjev. — Na curiški borzi se je dinar močno popravil in se je dobilo istega dne 100 dinarjev za 6 švicarskih frankov 30 santimov.

= **Slaba vinska trgategv** se obeta na Slovenskem. Po nekaterih krajih je grozdje še skoro zeleno. Zato so cene lanskim in zlasti predlanskim dobrim vinom precej poskočile.

Kupcev, ki jih prej ni bilo, je sedaj vedno več. Iz Dalmacije, kjer se je trgategv pričela pred prilično 14 dnevi, poročajo, da so mošti jako sladki. Tudi v Vojvodini pričakujejo letos boljše vinske letine nego je bila lani.

= **Letina poljskih pridelkov** bo letos v Sloveniji ugodna, kar je že skrajni čas po toliko nepovoljnih letih, ker bi se sicer slovenski kmet moral vedno bolj zadolževati. Posebno mnogo bo krompirja. Tudi turščica in ajda kažeta večinoma dobro. Samo da ne bi prišla prezgodnja slana, pa bo ajde toliko, kakor je ni bilo že nekaj let.

Beleške

+ **Naš odgovor gg. zemljoradnikom.** «Kmetijski list» nima boljšega posla nego razburjati se nad «Jutrom» in «Domovino». Je pač tako, da se išče pezdur v očeh bližnjega, bruna v lastnem očesu pa salonski zemljoradniki ne vidijo. Nič ne čutijo, da so dve leti izzivali JDS, prelomili več pisanih pogodb, snedli nešteto krat besedo, skratka: bili so vedno pravi figa možje, ki so vse zatajili jutri, kar so danes izjavili. Žalostno je, a resnično. In to je upropastilo bivšo SKS. Ker je «Domovina» omenila delo demokratov na ustanavljanju SKS, je zopet ogenj v strehi. Naj to dokažemo, pravi g. Pucelj, ki je bil l. 1919. in do srede 1920. še odločno zoper SKS in je odstopil čez noč kot podpredsednik JDS, ko je videl, da so drugi že nekaj zgradili. Gg. zemljoradniki so neprevidni. Res je, da ustne pogovore o ustanovnem delu za SKS lahko utaje in tako se zna zgoditi po znanih vzgledih, da bodo vsi prisegli, da leta 1919. dr. Žerjava niso niti poznali. K sreči so nam ostala potrdila teh gospodov o prejetem strankinem denarju in to iz l. 1919., ko se je ustanovljala SKS. Prosimo zemljoradnike, da nas lepo v miru pustite. Mi imamo bolje opravilo kakor pozabljivce spominjati na resnico. S temi metodami je SKS sebe uničila in neizmerno koristila SLS. Mi pa bomo svoje delo nadaljevali brez ozira na levo in desno.

+ **Na vse načine se izvija klerikalno časopisje** ter se v potu svojega obraza trudi dokazati, da klerikalni poslanci niso sokrivi

Sto vragev pa je zvečer hudomušno kukalo iz temnih lin na belo Lojzino posteljo, da se je nevoljno obrnila k zidu.

«Pa naj še kdo verjame v pravljice!» se je izvil globok vzdih z deviške blazine. In luna, ki je prej lila svetlobo skozi okno, se je skrila za oblake in zadremala.

PELA:

Premalo in preveč

Ležala je zleknjena na divanu. Jutranjka rožne barve je ovijala mlado, komaj razvito telo in kazala kakor alabaster bele, gole rame. Levica je krčevito trgala čipke na svilenih blazinah — z desnico pa je gladila goste, kostonjeve lase, ki so se vsipali prav tja do velikih, rjavih oči. Drobni zobki so nervozno grizli rubinasta usteca.

Tako mlada, tako polna življenja in vendar že brez sreče, one sladke sreče, o kateri je sanjala pred kratkim. Poročena šele par mesecev in že mora okušati vso bridkost tako zvane «zakonske sladkosti». Tisti neprestani: če ti ni prav, pa pojdi, jo mori in tlači, jo sili k obupu.

Ljubila ga je, svojega moža, kakor nikogar na svetu, hrepenela samo po tem, da ga

osreči, da mu pomaga prenašati vse, karkoli ga tare, karkoli muči njegovo dušo. Hotela je odstraniti vse, kar bi mu moglo krajšati dneve življenja. Ljubila ga je z ono mogočno ljubeznijo, kateri ni nobena žrtev prevelika, noben udarec pretrd.

Ljubka Lea si je pač slikala življenje kakor vsaka, da bo vedno sijalo toplo solnce, vedno cvetele duhteče rože... Pa zmotila se je, kakor se zmotimo večinoma vse.

Prvi dnevi zakona so jima potekali krasno. Vse rože, zlato solnce, ves svet bi objela, ves svet poljubila, vriskala in pela kakor škrjanček. Stopila bi najraje k njemu, poljubila bi mu roke same hvaležnosti, za toliko lepega, nepričakovanega...

Pa ni bilo dolgo, komaj par tednov. Prijazna bližnja okolica je pripravljala netivo, ga kopicila v grmado. Čakala ni, da se zažge samo od sebe — predolgo jim je bilo — zato so zažgali in uničili z enim mahom mnogo, mnogo. Padla je prva ostra beseda, padlo jih je več, sledile so celo klofute. Brezobzirno je mahal mož po njej kakor norčavi mlatič po kupu prazne slame, da so se pokazale modre pege po belem hrbtu, po lepo oblikovanih nogah. Trepetala je, kakor polomljena jelka, a v kljub temu molčala, trpela sama.

In oni, ki bi mu mogli dokazati nepravilnost, so se smejali in ščuvali, češ: «Daj še, udari, udari!» Mož pa je tolkel, tolkel po njej, da je omedlela.

In drugi dan so bile oči črno podplute, nasek zabreklo rdeč. Okoli ust je zarisala bolest svojo prvo starostno potezo. Ni plakala nič več. Lice ji je obledelo, usta so nosila nasmeh, ki je povedal mnogo, mnogo onemu, ki ga je hotel razumeti.

In odtlej se je naselilo v dušo mlade gospe Lee čudno, neizbrisno čuvstvo, ki pač za hip izgine, zatemni, da se potem pokaže v še jasnejši luči, pokaže v vsej svoji trpkosti. Kazala je vesel, lahkomišeln smeh, ki je njenemu licu tako dobro pristojal in bila je zopet vsa dobra. Prav od srca pa se ni mogla smejati nič več. Nekaj težkega je ležalo v kljub mojstrskemu premagovanju na njeni duši in dajalo čudno luč njenemu vedenju, njenemu govorjenju.

Z vso silo ljubečega srca je hotela vse dolge mesece ustreči svojemu možu, delati po njegovih željah, po njegovi volji. Drobne bele roke, nevajene dela, so postale žuljave in okorne in bolele so jo vsak večer, da bi najraje plakala. In če so jo hudobne ženske, s katerimi je morala radi stanovanske krize živeti skupaj, sekale z ostrimi bodicami nepre-

sedanjega radikalnega režima, ki je prinesel zlo nad našo državo. Razumemo, da se klerikalci boje svojih volilcev, ki vedno bolj glasno pozivajo na odgovor one, katerim so zaupali svoje glasove. Vse klerikalne obljube, dane za časa volitev, se narobe izpolnjujejo, kar čutimo dobro na lastnih hrbtih. Zgovori, da klerikalni poslanci niso omogočili radikalnega režima, so ovrženi — črno na belem — v lastnem časopisu, ki je prineslo Markov protokol. S svojimi zaviranimi izgovori pač hočejo klerikalni voditelji nasuti svojim podeželskim pristašem peska v oči, da ne bi videli sramote svojih poslancev, ki so zaradi svoje nesposobne politike sokrivi današnjih razmer v državi.

+ **Za skupno fronto naprednjakov.** Vsak resničen naprednjak se danes vprašuje, zakaj slovenski naprednjaki ne stvorijo enotne fronte proti klerikalni stranki, ki se danes zaradi neuspehov svoje politike občutno maje že v svojih glavnih stebrih. Krepka skupna fronta bi razgibala do dobrega klerikalno stavbo, zidano na nesolidni podlagi. Zakaj je potrebno danes, ko se stanovi organizirajo v posebnih nepolitičnih strankah, da imamo posebno stanovsko kmetijsko politično stranko? S tem je oslabljena napredna stvar, a kmet nima od kmetijske stranke, ki je brez moči, nobenih koristi. Še manj bo koristilo našemu kmetu, ki ima drugačne interese nego kmečko ljudstvo v drugih pokrajinah države, da se je slovenska kmetijska stranka združila s srbskimi zemljoradniki, ki so istotako slabotna stranka. Kmečke interese kakor interese vseh drugih stanov brani na podlagi poštenega in pravičnega razmerja med stanovi demokratska stranka, ki je po številu poslancev druga najkrepkejša stranka v narodni skupščini. V demokratski stranki so zastopani vsi stanovi, kmečki stan celo v večini, obenem pa je demokratska stranka edina, ki se najkrepkeje bori za enakopravnost vseh treh plemen. Stanovi naj se organizirajo v svojih stanovskih nepolitičnih organizacijah ter tako branijo svoje pravice. Danes so politične razmere take, da bi morali pri nas iti vsi naprednjaki skupno v boj proti klerikalni stranki, ki se je zaradi nesloge naprednjakov pri

zadnjih volitvah okrepila in bo kljub svojemu današnjemu kritičnemu stanju ostala še dovolj močna, če ne bo zmagala zlasti pri voditeljih SKS uvidevnost. Jasno pa je, da se more zbiranje naprednih sil vršiti le pod praporom demokratske stranke, ki je zastopnica vseh stanov, ne pa le enega. Proč s samoljubjem in z od gotovih ljudi umetno ustvarjenimi razlikami med naprednimi strankami, komur je na tem, da preko preprirov med naprednjaki popolnoma in za vedno ne podjarmi slovenskega ljudstva ubijalec ljudske prosvetljenosti — klerikalizem!

Novosti

* **Romunska princesa Ileana v Beogradu.** Pred kratkim je dospela v Beograd romunska princesa Ileana, sestra naše kraljice Marije. Princesa ostane v Beogradu nekaj časa kot gost naše kraljevske dvojice.

* **Princ Peter Njeguš v Beogradu.** Te dni je došel v Beograd s svojo soprogo črnogorski princ Peter, sin pokojnega črnogorskega kralja Nikole. Princ je obiskal tudi našega kralja ter mu čestital k rojstvu prestolonaslednika.

* **Dr. Vladimir Serbec umrl.** Pretekli četrtek je umrl v Mariboru starosta mariborskega Sokola, odvetnik dr. Vladimir Serbec, ki je bil marljiv odbornik številnih narodnih društev ter vnet pristaš in organizator demokratske stranke. Pokojnik je bil znan širom Štajerske kot navdušen narodnjak, ki svojega narodnega čuta ni zatajil niti v temni dobi avstrijskega režima. Kakor mnogi drugi tako je tudi dr. Serbec zaradi ljubezni do svojega naroda moral v ječo ter pozneje v vojaško suknjo. Po prevratu se je dr. Serbec nastanil v Mariboru, kjer je stal vedno v prvih bojnih vrstah proti klerikalizmu. Nevenljive zasluge pa si je priboril dr. Serbec za mariborskega Sokola, a bil je tudi delaven na narodnogospodarskem polju. Pogreb velikega pokojnika se je vršil prošlo soboto in je bil eden najlepših, kar jih je doslej videl Maribor. Od vseh strani so prišli prijatelji, znanci in spošтовatelji. Posebno številna je bila pri pogrebu udeležba Sokolstva in raznih na-

rodnih društev. Velikemu narodnjaku ključemo: Slava!

* **Žalne manifestacije na grobovih septembrskih žrtve.** Ljubljanska narodna društva so priredila v nedeljo žalno manifestacijo na grobovih Adamiča in Lundra, ki sta padla zadeta od krogle avstrijske soldateske ob priliki septembrskih dogodkov leta 1908. Petnajst let je letos poteklo od onega krvavega dne, ko je avstrijska vlada poslala nad Slovence puške in strojnice. Padla sta kot prvi narodni žrtvi srednješolec Adamič in tiskarski strojnik Lunder. Njuna mučeniška smrt je danes maščevana, zatirateljica Avstrija je propadla in nad nami je zasijalo solnce svobode. Spominska proslava na grobovih narodnih žrtve je bila veličastna in dostojna. Na pokopališču se prihiteli Sokoli, nacionalisti, zastopniki narodnih in kulturnih društev ter mnogo ljubljanskega občinstva. Pevci so zapeli žalostinke, dvorni svetnik E. Gangl pa je imel svečan spominski govor, ki je na zbrane napravil globok vtis. Načelstvo demokratske stranke je dalo grobove lepo okrasiti, minister n. r. dr. Gregor Žerjav pa je položil na grobove prekrasen venec. Tudi druga društva so položila vence. Petnajstletnico septembrskih dogodkov so obhajali tudi v Celju. V veliki dvorani Narodnega doma je predaval g. Prekoršek o zgodovini in posledicah teh dogodkov, predsednik Gosposvetskega zvonca dr. Oblak pa je poročal o žalostnem položaju naših zaslužjenih bratov na Koroškem. Po predavanjih se je vršila sokolska akademija, ki je dobro uspela.

* **Shoda demokratske stranke v Radomljah,** ki se je vršil v nedeljo, so se udeležili tudi številni zaupniki iz Kamnika, Komende, Doba, Lukovice, Krtine in Domžal. Shod je otvoril dr. Potokar, nakar je predsednik oblasne organizacije JDS g. dr. Žerjav poročal o političnem položaju in zlasti poudarjal odgovornost klerikalcev na radikalnem režimu. Pozivljal je vse napredno misleče v skupno fronto proti klerikalizmu. Govorili so še gg.: kamniški župan dr. Karba, dr. Potokar, Starè iz Kamnika, krašnjiški nadučitelj Germek in drugi.

magljivih jezikov, mu ni smela potožiti. «Prav imajo,» je bilo vse, česar je bil zmožen izpregovoriti on, ki ji je bil mož. Zbolelo jo je v duši. Nova rana je zadana — rana, ki se zaceliti ni mogla več.

Postala je neodkrita. Molčala je in ni govorila niti takrat, ko bi bilo potreba. Njeno mlado srce je hrepenelo po ljubezni ter iskalo človeka, ki bi ga umel...

Mož je bil za vse slep. Menil je, da more popraviti vso krivico in gorje tekom enega dne, tekom ene noči...

In gospa Lea je sodila ves svet po ljudeh, ki so jo obdajali. Z njimi ni mogla več živeti, brez njih ni smela. Čestokrat jo je vodila misel k omarici, kjer shranjuje njen mož britev. O, kolikokrat jo je gledala, kolikokrat poizkušala z vidnim zadovoljstvom njeno ostrino, kolikokrat jo polagala na žilo leve roke! In njene ustnice so se smehljale s čudnim smeškom, ki je bil bolj podoben joku. Ni se bala umreti.

Bil je deževen junijski dan. Ostala je sama. Brez slovesa je odšel mož od doma. Nič več ni mogla prenašati gorja, ki se je dan na dan kopičilo nad njo. Nobene moči ni čutila v sebi, nobenega upa na jasnejšo bodočnost jej ni kazalo življenje. Hipoma se je zavrnila, stopila tja do umivalnika in vzela

britev iz omarice. Nič več ni poizkušala, samo potegnila je po žili. Kri je brizgnila v ostrem curku, oškropila veliko toaletno ogledalo — omočila beli marmor na umivalniku.

Lea je sklonila glavo in kakor senca stopala po sobici, da se poslovi od vsega, kar jo je obdajalo, kar je molče prisostvovalo burnim prizorom njenega zakona. Poiskala je v omari med perilom dolgo hranjeni pismi za prijateljico, dobro in zvesto, in za moža, tolikanj ljubljene, ter ju položila na mizo, da ju najdejo oni, katerim so namenjena. Napol omedlela se je približala postelji. Za njo so risale kaplje strjene krvi zadnjo sled njenih korakov.

Nezavestna se je zgrudila med blazine. Gosti kodri so se ji vsuli na čelo. Iz levice je curljala kri nekoliko počasneje.

Prišel je mož. Zagledal je blede ženo, videl mlako krvi, skočil k njej in zaplakal. Poslednjikrat je odprla oči, poslednjikrat s težko muko zašepetala: «Bodi srečen!» Potem so se trepalnice zaprle, iz prs se je izvil težak zdih, glava je omahnila globokeje v blazine. Iz levice se je potočila poslednja kapljica krvi.

**Priporočajte in širite
„Domovino“!**

GREBENČAN:

Trinajsti snubec

«Matka! O ti živa konoplja!» — Loparjeva Ančka je živahno poskočila ter je z dopisnico v roki hitela k materi, ki je slonela pri peči. — «Matka, ali slišite? Jutri pride Nace z Grebena, moj trinajsti snubec.»

«Kdo? Nace?» jo je starka vprašala zaspanso. «No, naj le pride! Dvanajst jih je prišlo in vsi so odšli — trinajsti naj ostane. Dovolj sem že molila v ta namen; jezik me že boli vsled premikanja in na prstih se poznajo utisi trdih jagod lesenega molka.»

«O limbarček! Matka, vi pretiravate,» je Ančka nerodno objela starko, ki pa ni bila njena prava mati, ampak rediteljica.

«Hudo je, Ančka, hudo,» je tarnala ženica. «Pohčerila sem te, da bom imela komu zapustiti dom. Kmetija ni ravno velika, toda imeti mora svojega gospodarja — skrbnega ata in dobro mamo; tako hoče Bog in njegova sveta katoliška cerkev.»

«Mhm, mhm,» je zategovala rejenka, nejevoljna na neumljive določbe božje in cerkvene postave.

«Dolgo nisi pokazala veselja do možitve,» je nadaljevala Loparka. «Molila sem tri

* **Nov odvetnik v Ljubljani.** V odvetniški imenik je vpisan g. dr. Vladimir Knaflič, ki bo posloval skupno z odvetnikom g. dr. Josipom Klepcem. (Pisarna v Janeza Trdine ulici št. 8 v bližini sodišča.)

* **Olajšave za obisk padlih vojakov v Italiji.** Konzulat kraljevine Italije v Zagrebu je te dni objavil naredbo, da dovoljuje italijanska vlada znižano vožnjo na državnih železnicah: očetom, materam, sinovom, bratom in sestram v vojni padlih vojakov za vožnjo od bivališča do kraja, kjer je vojak pokopan. Očetom, materam, vdovam, sinovom, bratom in sestram, ki so državljani naše kraljevine in ki žele obiskati grob v vojni padlih svojcev, ki so pokopani v Italiji, se dovoljuje iste olajšave od obmejne postaje do kraja, kjer je vojak pokopan. Stranke pa morajo na obmejni postaji predložiti: mrtvaški list padlega vojaka, potrdilo italijanskih oblasti, iz katerega je razviden kraj, kjer je vojak pokopan, ter dokazilo glede sorodstva.

* **Za invalide.** Na podstavi čl. 35. zakona o budžetskih dvanajstinah za julij, avgust in september 1923. je prevzelo Deželno sodišče (odd. XIV.) v Ljubljani reševanje invalidskih pokojnin za vse vojne invalide in rodbine padlih, umrlih in pogrešanih vojakov v smislu zakona o začasnih pomočih tem osebam z dne 28. XII. 1922. Radi tega je z dnem 6. septembra 1923. prenehal poslovati pokojninski referat invalidskega odseka oddelka za socialno politiko pokrajinske uprave v Ljubljani. Prizadete stranke in uradi naj se odslej v pokojninskih zadevah obračajo na Deželno sodišče, oddelek XIV. v Ljubljani, ki posluje začasno še v dosedanjih prostorih invalidskega odseka v šempeterski vojašnici I. nadstr. Gažisti-neinvalidi in njihovi svojci naj se odslej obračajo v pokojninskih zadevah na Delegacijo ministrstva financ v Ljubljani. Vse druge vrste državne pomoči po invalidskem zakonu ostanejo še nadalje v delokrogu invalidskega odseka, oddelka za socialno politiko.

* **Novo zdravstvene ustanove v Celju.** Ministrstvo za narodno zdravje je sklenilo, da ustanovi v Celju Pasteurjev zavod za Slovenijo. Ker smo v ta namen že dobili iz Nemčije potrebne stvari, je upati, da se

bo zavod otvoril še tekom tega leta. Razen tega zavoda pa se bo otvoril v Celju tudi protituberkulozni dispanzer. Vest o ustanovitvi teh dveh zdravstvenih zavodov je slovenska javnost z veseljem pozdravila.

* **Odstop ptujskega župana.** Ptujski župan g. Losinscheg je te dni odstopil. Tako dobi Ptuj končno slovenskega župana. Do izvolitve župana vodi posle podžupan narodnjak g. Blažek.

* **Novi župan v Ormožu.** Ker je ormoški župan dr. Strelec odstopil, je bil izvoljen za župana trgovec g. Ivan Veselič.

* **Izgon železničarjev, ki niso naši državljani.** Naša vlada je pozvala železničarje iz Vojvodine, ki so madžarske narodnosti in ki niso optirali za našo državo, da takoj zapuste našo državo, ker bodo v nasprotnem slučaju izgnani s silo.

* **Učni tečaj za babice na državni babiški šoli v Ljubljani** se prične 5. novembra. Natančneje v «Uradnem listu» št. 84.

* **Sneg** je prošli teden pobelil Kamniške planine. Sploh je postalo že zelo hladno in se je bati prezgodnje slane, ki bi nam uničila ajdo.

* **Strašna toča v Dalmaciji.** Te dni je divjalo v dalmatinski občini Grohote strašno neurje s točo, ki je uničila vse na polju se nahajajoče plode. Tamošnji občani pravijo, da tako strašne toče še niso doživeli.

* **Obsodba atentatorja Rajića.** Preteklo soboto se je vršila pred beograjskim sodiščem razprava proti atentatorju na ministrskega predsednika Pašića. Pri razpravi je bilo zaslišano 40 prič. Obtoženec Rajić se je moral tudi zagovarjati zaradi poškodbe nekoga orožnika in zaradi razžaljenja časti policijskega agenta. Bil je obsojen po zakonu o zaščiti države na 20 let težke ječe.

* **Ponarejevalec desetdinarskih novčanic.** Zagrebška policija je te dni aretirala strojnika mestne plinarne Vardija, ki je spretno ponarejal desetdinarske novčane. Pri hišni preiskavi so našli dragocen fotografski aparat in razne kemikalije. Ponarejene novčane je Vardijeva sestra na Reki spravljala v promet. Vardija, njegovo ženo in sestro je policija aretirala.

* **Dopoldne pogreb, popoldne poroka.** V neki vasi v Vojvodini se je v hiši posestnika Andrije Kelemena vršil te dni dopoldne pogreb, popoldne pa poroka. Marija, hčerka Kelemena, je umrla na dan pred poroko svoje sestre, a Kelemen ni hotel odložiti poroke in je odredil, da se vrši dopoldne pogreb, popoldne pa poroka. Njegova želja se je tudi izpolnila. Popoldne je bila poroka, a ker so bili svatje žalostni, je cela svečanost potekla brez godbe in veselja.

* **Kača z dvema glavama.** V Novem mestu je na mestnih njivah vjela gđc. Martina Berličeva goža z dvema glavama. Gospodična je čuden stvor shranila v alkoholu.

Iz raznih krajev

* **Na Viču-Glincah** se je minulo nedeljo popoldne vršilo slavnostno razvitje prapora tamošnje Orjune. Zvečer se je vršila v Sokolskem domu prosta zabava, ki je dobro uspela.

* **Pri Sv. Juriju pri Grosupljem** je umrl nadučitelju g. Niku Einspielerju sinček Mitutin.

* **V Črnomlju** je obhajala znana rodoljubkinja ga. Zofija Haringova svojo 80letnico. Jubilatki želimo še dolgo vrsto let!

* **V Dragi pri Loškem potoku** je ustrelil Logar iz Srednje vasi lepega starega volka, ki je redka prikazen tamošnjih gozdov.

* **Na gradu Vrhovo na Dolenskem** je umrl oskrbnik g. Franc Korbar, star 79 let. N. v m. p.!

* **Na Dobravi pri Bledu** se je smrtno ponesrečil v tovarni Kranjske industrijske družbe 21letni delavec Kern, doma iz Vodice pri Kranju. Pogreb, ki ga je spremila godba kovinarjev z Jesenic, se je vršil v nedeljo. N. v m. p.!

* **V Zgornji Polskavi** je umrla ga. Matilda Dominkuš v 86. letu starosti, vdova po znanem rodoljubu dr. Dominšku. N. v m. p.!

* **V Zgornjih Slemenah pri Konjicah** je posestnik Ivan Pristovnik ustrelil v svojem lovišču divjega prašiča in svinjo. Prašič je tehtal 80 kg, svinja pa 70 kg.

dolga leta in v molitvi se mi je rodila misel, da naj se obrnem na Mižurko, kar sem tudi izvršila. Odprla je debelo knjigo, prižgala zeleno svečo in napravila ti je neko tekočino, s katero si se umila na pepelnico pred solničnim vzhodom. Sredstvo je učinkovalo. Še tisti teden si naročila novo obleko, kupila si čevlje na škripanje in tako te je zagledal Burjev Luka — tvoj prvi snubec.»

«Pa sem ga odklonila,» se je ponesla. «Počakala sem drugega in tretjega — prišli so od vseh krajev — in pri vsakem sem naredila v pratiki črno piko. Danes jih je dvanajst: Burjev, Jeklinov, Kožarjev, Drvarjev in drugi do dvanajstega; vse te bom pobrala — Bog mi odpusti — kadar bom vravec.»

«Ančka, ne kolni!» se je pokrižala in pripognila z obema kolenoma. «Mižurka iz Grče še ni jenjala skrbeti zate. Vsak dan prečita iz «Duhovne brambe» za tvojo srečo nekaj vrstic. Kruh, ki ga ješ, in kava, ki jo piješ, je prepojena z njenim blagoslovom. In to bo delala toliko časa, dokler ne pride tisti, ki je zate ustvarjen.»

«Nace z Grebena... Matka, ali bo ta?»

«Kdo vé?» je ženica skomignila z rameni. «Beri, kaj ti piše! Ako ima lepe be-

sede, ti ga ne bom branila in Mižurka bo vprašala duhove, če ti je namenjen...»

«Vrla mladenka!» je Ančka čitala dopisnico. «Vzel sem pero — v desno roko — in pišem Tebi, ki si najlepša in najbolj nedolžna v naši okolici. — Dvanajst src je že hrepenelo po Tebi — src, ki niso vredni Tvojega srca. Tudi jaz se Ti v duhu predstavim in — čeravno nevreden — Te prosim za roko. Pridem osebno — jutri popoldne ali zvečer. Na veselo svidenje! — Tvoj srečni Nace.»

«Lepo piše, lepo,» je starka pohvalila pisanje. «Le kar pride naj popoldne ali zvečer. Ta bo za našo hišo in tega moraš peljati pred oltar. Vidiš, sreča se ti ponuja in če je ne sprejmeš, grešiš. Greha pa se ogibaj, kajti k spovedi hoditi nimaš vedno časa. Kaj malega že še sama popraviš, saj znaš celo kopo molitvic in mnogih odpustkov si deležna, ker si v raznih bratovščinah — toda za velike grehe je edinole spovednica.»

«Pa je res lepo napisal,» je dekletu prezrla njene opomine. «Vendar pa ni gotovo, če bo prišel; tudi Lončarjev mi je lani pisal, tako izbrano in v srce segajoče — ljubezen pa je ostala pri mrtvih črkah in mene je bilo sram...»

«Nace pa ni tak, Ančka! Nace ima lepe besede in z Grebena je doma. Kdo vé, če ni preveč razvajen in izbirčen? Brez kruha ne bo sicer pri nas nikoli, a jedel ga bo le enkrat na dan.»

«Matka, tega mu ne povem. Porečem mu in verjeti mora, da imave vsega dovolj. Pokažem mu njivo, gozdič, kravico in k studencu ga bom peljala; takoj naj posujem stezo s peskom in pepelom, da bo iznenaden.»

«Prav, prav! Pa okna moraš umiti in pomesti moraš, to nama bo povečalo ugled. Glej, da se tudi boljše oblečeš ter opašiš nov predpasnik, čedna obleka naredi čednega človeka.»

«Pa umila in počesala se bom.»

«I seveda! Pa prečo moraš napraviti; jaz sem jo nosila, ko sem bila mlada in tudi tebi se poda. In še nekaj! Ančka, jutri zarana pojdeš k Mižurki.» —

«K Mižurki?» se je ustrašila ter je nejevoljno spačila obraz. Nič kaj rada ni hodila v Grčo k domišljavi babnici, kjer je morala jesti kruh, namazan z blagoslovljeno svečo, ki jo je starka prižigala na čast vsem dobrim duhovom, da preženejo zlo.

(Dalje prihodnjič.)

* Pri Petrovčah v Savinjski dolini je povozil vlak hlapca Miho Terglava. Nevarno ranjenega so prepeljali v celjsko bolnico.

* V Braslovčah je priredilo prošlo nedeljo tamošnje vrlo gasilno društvo veselico, ki je prav dobro uspela. S čistim dobičkom si bo društvo nabavilo gasilske potrebščine.

* V Cerknici pri Spodnji Kungoti si je vzela življenje iz žalosti nad smrtjo svoje žene posestnik Franc Lorber.

* Na Polzeli je sokolska prireditev v nedeljo lepo uspela. Čisti dobiček je namenjen za sokolski dom. Kakor čujemo, se pripravljajo akcija, da bi se pozidal skupen sokolski dom za polzelskega in braslovškega Sokola.

Zanimivosti

KAČA V ŽELODCU.

Nikar se ne smeajte in ne glejte nezaupljivo! Zgodba, popisana v teh vrstah, je resnična od začetka do konca in se je zgodila v Sarajevu.

Mladi cigan Rade Radović se je nekega dne v letošnjem poletju napil sladkega mleka. Sit in od vročine truden, je nato legel na prosto v travo, da se odpočije. Ne da bi se zavedel, je zaspal z odprtimi usti. Ker je ležal v bližini grmovja, je k njemu prilezel gož, in ne sluteč kam gre, začel lezti skozi ustno duplino v grlo.

Cigan je trdno spal in ni prav nič slutil, kaj se godi z njim. Prišel je mimo spečega mladeniča neki pastir iz sarajevske okolice, in videč, kaj se dogaja, začel klicati na pomoč. Prihiteli so žandarji in ljudje, pa niso našli na travniku nič groznega: gož je namreč bil že zlezal v ciganov želodec in cigan je še vedno spal. Prebudili so ga in mu povedali, kaj je videl pastir. Ali cigan ni hotel verjeti besedam in je mislil, da se ljudje šalijo. Vendar pa je čutil v želodcu nekaj težkega in se je na prigovarjanje drugih vdal, da se poda v bolnico in se podvrže zdravniški preiskavi.

V Sarajevu so zdravniki preiskali cigana z Röntgenovimi žarki in ugotovili, da se v želodcu Rade Radovića res nahaja kača. Najprej so jo skušali odstraniti s preprostimi medicinskimi sredstvi, ko pa ni šlo, so se zedinili na operativno postopanje.

Prerezali so ciganu želodec, in glej! Gož je še živel in se gibal v tesnem prostoru ter iskal izhoda. Zdravniki so kačo previdno izvlekli in Radoviću zašili rano. Ko se je cigan zavedel in so mu pokazali goža, se je tresel od studa in je dejal, da to ni kača, ampak hudič. Zdravnikom je povedal, da tega «hudiča» v želodcu skoro ni čutil in da bi brez opozorila tujih ljudi sploh nikdar ne prišel na misel, kaj se je z njim zgodilo. Po operaciji je Radović bil silno živ in je prosil pijače več ur zaporedoma. Goža so na ciganovo željo zdravniki dali v špirit.

Razno

× Največji, najmanjši in najtežji. Zanimivo je vprašanje, kateri človek je doslej bil največji, kateri najmanjši in pa najtežji. Na to se težko odgovori, ker ni točnih podatkov. Smatra se, da je največji bil neki velikan, ki

je umrl leta 1559. in je njegov skelet ohranjen še danes v Parizu. Mož je meril 3 m in 60 cm. Rimski zgodovinar Plinij pripoveduje, da je za časa cesarja Klavdija živel neki Arabec z imenom Garaba, ki je bil visok 3 m in 8 cm. Neki holanski orjak je bil visok 2.68 m, neki Irec 2.63 m in gardist Joe v gardi Friderika Velikega 2.60 m. Med malimi je bil zelo majhen Straton, ki je meril le 58 cm. Prilivavec Bebe na poljskem dvoru je bil še manjši. Svetovij pripoveduje o nekem pritlikavcu, ki je tehtal samo 15 kg, a je imel izredno čvrst glas. Filozof Kardonij omenja v svojih spisih, da je v Italiji videl komaj ped visokega človeka, ki pa je bil prav naravno ustvarjen. Nosili so ga v kletki. Med našim narodom vedo marsikaj povedati, da je pred leti neka žena rodila sedmorčke, ki pa so bili tako drobni, da jih je vseh sedmero imelo prostora na enem krožniku. In zdaj, kdo je najtežji? Leta 1869. je v Njujorku «društvo debeluhov» priredilo šestanek za dobro obloženo mizo. In najtežji udeleženec je dobil lepo nagrado. Eden je tehtal 212, drugi 221, neki Nemec pa je odnesel zmago s svojimi 230 kg žive teže...

× Napoved Hardingove smrti. Ob smrti ameriškega predsednika Hardinga so francoski listi prinesli zanimivo napoved Hardingove smrti, katero jim je že lani poslala znamenita pariška vedeževalka Thebes. Pismo se glasi: «Slavno uredništvo! Smatram za svojo dolžnost, da vam javim tužno vest. Ameriški prezident Harding pričinja bolehati in ne bo več živel do avgusta prihodnjega leta. Številka 7 je zanj usodna. Njegovo ime šteje sedem črk. Ako te črke štejeje po številkah kakor so v abecednem redu, dobite: $8 + 1 + 18 + 4 + 9 + 14 + 7 = 61$. Ako zadnje število zopet seštejete, dobite: $6 + 1 = 7$. In zadnja črka v imenu «Harding» je «g», ki je sedma v imenu. Sedmi mesec v letu v pa julij, zato prezident Harding ne bo živel do avgusta prihodnjega leta.» — Tako se je resnično zgodilo. Usoda je hotela, da je Harding umrl letos v početku avgusta. Pariški listi dostavljajo k temu pismu, da ga lani niso hoteli objaviti zaradi spoštovanja napram Hardingu, ki je baš začel bolehati.

× Čudeži kirurgije. V času vojne je košček granate odtrgal nekemu Angležu lice. Siromak se je nahajal štiri leta v bolnici Karifa, kjer je bil štiridesetkrat operiran. Najprvo so mu prišili nos, potem zgornjo ustnico, nato so vpostavili čeljust in zobe. Na bradi so mu izrezali košček mesa in ga prišili na zgornjo ustnico. Kratkotamo rezali in mrcvarili so ga dotlej, dokler ni dobilo njegovo lice zopet človeku podobnega izraza. Sedaj se mu poznajo na obrazu samo še majhne brazde, sicer pa je popolnoma zadovoljen s svojo zunanostjo. Celu brke so mu zopet zrastle.

× Človek, ki se je dvajsetkrat oženil. Grško vojno sodišče je izdalo tiralico za nekim poročnikom grške armade, ki je obtožen mnogoženstva. Ugotovljeno je, da se je za časa vojne dvajsetkrat oženil. Vseh dvajset žen pa je navadno zapustil v dveh ali treh tednih. Večina teh žen se sedaj nahaja v Atenah in zahteva, da se uvede sodno postopanje proti prebrisanemu varalcu ženskega spola. Svojih porok obtoženec ni sklepal iz materialnih vzrokov, ampak se je ženil vedno le iz ljubezni. Nesreča je edino ta, da ima malo preveliko in preprostrano srce.

× Fant z rogom. Može z rogovi so v življenju navadna prikazen, a da jim roge poženejo, so navadno krive slabe zakonske žene. V Franciji pa se je nedavno pripetila ta-le nevsakdanja zanimivost: Nekemu dvajsetletnemu fantu je začel nenadoma pogagnjati rog, ki je kmalu narastel na 10 cm dolžine. Rog je bil torej približno tako dolg kakor pri ovnu. Fanta so operirali, čemer je dobila fantova glava zopet normalno obliko. Kako se fant počuti sedaj, listi ne poročajo.

Za smeh in kratek čas

Brihtni Ožbovt.

Na ljubljanskem kolodvoru se nahaja tehtnica, kjer se more za 1 dinar točno zvedeti, koliko človek tehta. Pa pride tjakaj Ožbovt in reče tam se nahajajočemu železničarju:

«Čujejo, gospod, jaz bi dal samo pol dinarja, pa mi naj povedo samo polovico moje teže...»

Čudna očala.

Župnik Gašper (kupiše pri nekem judu očala): «Slišite, gospod Izak, ako pogledam skozi ta očala, vidim pred sabo osla.»

Izak (si hitro natakne omenjena očala in pogleda župnika): «Saj res, imate prav!»

Pa res!

Trebušen rodoljub je imel vedno navado pohajkovati po mestu. Pri teh svojih izletih je imel neprestano roki sklenjeni na hrbtu.

Ko so ga vprašali, kaj je vzrok te njegove navade, je odvrnil: «Kaj mislite, da bom noge sklenil na trebuhu ter po rokah hodil po cesti?»

Med prijateljema.

«Povej mi, kako je to, da si na tak lep poletni nedeljski popoldan doma?»

«To je tako: kadar je denar doma, grem jaz ven, ako je pa denar odšel z doma, ostanem jaz doma!»

Odvetnik

dr. Vladimir Knaflič

posluje skupno z dosedanjo
odvetniško pisarno

gosp. dr. Josipa Klepca

Ljubljana

Janeza Terdine ulica šte. 8 (blizu
sodišča, poleg „Zveze slovenskih
zadrag“).

Telefon št. 575.

Uradne ure: Od pol 9. do 12. dopoldne
in od 3. do 6. popoldne (ob delavnikih).